

Birlik ve Dayanışma Ruhu

Kürt özgürlük hareketinin uluslararası
demokratikleşme mücadelesindeki rolü üzerine
Kürdistan Topluluklar

Birliği Yürütme Konseyi
(KCK) Eş Başkanı Cemil
Bayık ile Söyleşi

Birlik ve Dayanışma Ruhu

Kürt özgürlük hareketinin uluslararası demokratikleşme mücadelesindeki rolü üzerine Kürdistan Topluluklar

Birliğı Yürütme Konseyi (KCK) Eş Başkanı Cemil Bayık ile Söyleşi
05.04.2023

Widerstandsnetzwerk Zürich
2023

Giriş:

Türkiye’de yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin sonucunun ülkenin geleceğini kesin olarak belirleyeceği her geçen gün daha da netleşiyor. Hem devrimci demokratik güçler için hem de Erdoğan’ın İslamcı AKP’si ve „Milliyetçi Hareket Partisi“ MHP’den oluşan faşist iktidar bloğunun arkasındaki güçler için 14 Mayıs’taki seçimler, tüm taraflarca sıkça atıfta bulunulduğu gibi „kader seçimi“ niteliğinde. Seçim, kuruluşunun yüzüncü yılında Türkiye’nin belki de cumhuriyet tarihinin en ciddi kriziyle karşı karşıya olduğu bir döneme denk geliyor. Geçtiğimiz sekiz yıl boyunca Kürdistan’daki devrimci harekete ve onunla ittifak halindeki demokratik güçlere karşı yürütülen iç savaş ülke ekonomisini mahvetti. Bölgede yayılmacı ve saldırgan bir işgal politikasının yanı sıra IŞİD ve El Kaide gibi cihatçı örgütlere verilen açık destek, Türkiye’yi dış politika açısından bir çıkmaza sürükledi. Ekonomik ve askeri bağımlılıkları nedeniyle ABD’nin başını çektiği Batı bloğundan kopamayan ve aynı zamanda Rusya Federasyonu’nun „Avrasya bloğu“ ile flört eden Türkiye, cepheler arasında sıkışmış durumda ne ileri ne de geri gidebiliyor ve uçuruma doğru daha da kayma tehdidi altında.

Şubat ayının başında Kuzey ve Batı Kürdistan’ın büyük bölümünün yanı sıra Suriye’nin batısındaki bölgeleri ve Türkiye’yi vuran korkunç deprem, tüm eksiklikleri ve mağduriyetleri acımasızca ortaya çıkardı ve Erdoğan rejiminin gerçekte nasıl bir şey olduğunu tüm dünyaya gösterdi. Resmi olarak teyit edilen 50.000’den fazla ölüm (birçok kaynak 100.000’den fazla sayıda ölüm olduğundan bahsediyor) kaçınılmaz bir doğal afetin doğrudan sonucu değil, esas olarak onlarca yıldır yöneticilerle iç içe geçmiş yozlaşmış bir inşaat sektörünün, malzeme ve inşaat denetimi için yetersiz standartların, liyakatsizliğin ve aynı zamanda afete hazırlık konusunda tamamen başarısız olmanın sonucuydu. Depremden etkilenen bölgelerdeki pek çok insan bugün hala hayatta kalma mücadelesi vermekte ve geçim kaynaklarını enkaz altından kendi başlarına kurtarmaya çalışmaktadır. Kürt özgürlük hareketinin siyasi çatı örgütü Kürdistan Topluluklar Birliği’nin (KCK) Eşbaşkanı Cemil Bayık, Kürdistan’ın büyük bölümündeki yıkım sebebiyle tek taraflı bir „eylemsizlik“ ilan etti ve gerillaların bir saldırı durumunda kendilerini meşru müdafaa eylemleriyle sınırlayacaklarını söyledi. Türkiye’nin gerillaların Güney Kürdistan’daki üs bölgelerine ve Suriye’nin kuzey ve doğusundaki

kurtarılmış bölgelere yönelik devam eden saldırılarına rağmen, Kürt özgürlük hareketi kısa bir süre önce yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimlerine kadar eylemsizlik durumunu sürdürme niyetinde olduğunu açıkladı. Seçimlere bir aydan az bir süre kala 14 Mayıs'ta nasıl bir sonuç çıkacağını tahmin etmek hala zor. Kürt özgürlük hareketi bir kez daha faşizmin tek başına sandıkta yenilemeyeceğini belirtti ve Erdoğan'ın mevcut rejiminin her ne pahasına olursa olsun iktidarda kalmaya çalışacağını tamamen mümkün olduğunu ifade etti. Türkiye'deki durum son derece dinamiktir ve seçimin sonucu ile 14 Mayıs'ta yaşanacak olaylar doğrudan ve dolaylı olarak tüm Orta Doğu bölgesini etkileyecektir. Bu nedenle devrimci güçlerin var olan durumu ve her gelişmeyi yakından takip etmesi, analiz etmesi, değerlendirmesi ve doğru adımları atması daha da önem kazanmaktadır. Cemil Bayık'la yapılan bu söyleşi, bu nedenle, Türkiye'de ve bölgede süregelen iktidar mücadelesinin arka planını daha derinden görmemizi sağlayan ve oy pusulasının çok ötesinde bir devrimci perspektifi dikkat çekici bir netlikle ortaya koyan son derece değerli bir tanıklıktır. Bayık, Kürdistan devriminin Türkiye'nin ve bölgenin demokratikleşmesi açısından taşıdığı önemin ve olayların küresel devrimci-demokratik hareket açısından ne kadar geniş kapsamlı bir öneme sahip olabileceğinin altını çiziyor. Türkiye'deki durumun emperyalistler arasındaki küresel paylaşım mücadeleleriyle nasıl ilişkili olduğunu açıklamaktadır. Bu açıdan bu belge, özellikle kapitalist merkezlerdeki devrimci hareket için son derece değerli bir okumadır. Bu nedenle metin, Batı'daki devrimci güçler için de özellikle ilgi çekicidir.

görüşme:

1. Mevcut jeopolitik ve politik durumu perspektif olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kuşkusuz günümüzde dünyanın farklı coğrafyalarında uluslararası hegemonik sistemden kaynaklı pek çok sorunlar, çelişkiler, çatışmalar yaşanmaktadır. Hemen belirtmek gerekir ki bütün bu sorunları, çelişki ve çatışmaları var eden, yaşatan ve süreklilik kazandıran kapitalist modernitedir. Kapitalist modernitede her şey aşırı kar ve daha çok sermaye içindir. Tüm ekonomik politikalar buna göre oluşturulmaktadır. Hegemonik sistemin aşırı kar için yapmayacağı bir şey yoktur. Kapitalist modernitenin temel karakteriği istikrardan hoşlanmadığıdır. Sürekli sorunlar, çelişki ve bunalımlar, çatışma ve savaşları tercih eder. Çıkarlarını bunlar üzerinde oluşturmaya çalışır. Esasında Birinci ve İkinci Dünya Savaşları da kapitalist modernitenin gerçekten odur, doyum bilmez bu karakterinin bir sonucudur. Kapitalizmde tekelleşme süreci aşırı militarizm, pazar arayışı ve paylaşımı Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarına yol açmıştır. Bu iki dünya paylaşım savaşında 88 milyon insanın, 21. Yüzyıl savaşlarında ise toplam yaklaşık 250 milyon insanın yaşamını yitirdiği söylenmektedir. Sadece bu bile kapitalist modernitenin tüm kötülüklerini, aşırı kar için yapmayacağı hiçbir şeyin olmadığını, ahlaki çürümüşlük ve aşınmanın hangi düzeyde olduğunu açıkça göstermektedir. Başta da belirttiğim gibi gerek egemen sistemin kendi iç çelişkileri ve sorunları gerekse halkların demokrasi ve özgürlük mücadeleleri dünyanın birçok bölgesinde devam etmektedir. Genel olarak çelişkilerin ve sorunların nedenleri ve niteliği farklı da olsa savaşlı bir dünya yaşadığımız açık bir gerçekliktir. Bugün ABD öncülüğünde egemen sistemin Rusya-Ukrayna savaşı, ABD-Çin sorunları ya da çelişkileri, yine egemen sistem ile Pasifik sorunları, özetle adı konulmamış ya da konulmuş savaşlar, sorunlar devam etmektedir. Ukrayna'nın ABD ve Avrupa için ne kadar önemli jeopolitik bir konumda olduğu bilinmektedir. Bunun içindir ki ABD ve Avrupa Ukrayna savaşını adeta kendi savaşı olarak görmekte ve müthiş destek vermektedirler. Rusya'nın jeopolitik konumundan ötürü Ukrayna'yı kaybetmek istememesi ve tüm gücüyle savaşa asılması da bundandır. Uyuyan dev olarak bilinen Çin'in alternatif gibi gözükse de özünde sistem içi bir güç olarak ABD'yi ciddi biçimde

rahatsız ettiği ortadadır. Buna bağılı olarak Pasifik'teki sorunları da yine hegemonikegemen sistemin kendi iç sorunları olarak görmek doğrudur. Bütün bunların bize gösterdiği şudur; kapitalist modernite gerçekten derin bir açmaz içerisindedir. Büyük bir açmaz, bunalım ve ağırlık altındadır. Bunları mutlaka gidermenin ve yükünü hafifletmenin arayış ve mücadele yöntemlerini geliştirmeye çalışmaktadır. Yumuşak güç denilen ideolojik ve kültürel araçlarla insanı zihinsel, ruhsal ve yaşamsal olarak en çok felç eden ve etkileyen bir mücadele hatta daha doğrusu bir savaş biçimini vermektedir. Fakat bütün bunların yanında ege-
men sistemin kalbinin ve nabzının attığı gerçek coğrafyanın Ortadoğu olduğu da kesindir. Bu anlamda Birinci ve İkinci Dünya Savaşından sonra Üçüncü Dünya Savaşı dediğimiz yeni türden savaşın Ortadoğu'da sürdüğünü belirtmek kesinlikle yanlış olmayacaktır. Ortadoğu'nun halen rönesansını yaşamadığı, Avrupa toplumlarının yaşadığı tarihsel süreci ve ulaştığı demokratikleşme düzeyini 200 yıllık gecikmeyle takip ettiğini belirtmek gerekir. Bu durum şüphesiz Ortadoğu halklarının bir tercihi ya da iradesi sonucu yaşanan bir durum değildir. Napolyon'dan başlayıp durumu özetlemek ve devamını da bu biçimde getirmek sanıyorum di-
yalektik bütünlük içerisinde doğru bir yaklaşım olacaktır. Bilindiği üzere Napolyon Mısır ve Rusya savaşlarında yenildiğinde İngiltere sistemin başına geçmişti. Bu artık Avrupa için de yeni bir durum olmaktaydı. Ulus devletler adına bağınaz milliyetçilikle Avrupa halkları adeta birbir-
lerini boğazlayan düzeyde 6'lı, 7'li ve 30'lu yıllar savaşlarına tutuştular. Birbirlerini mahvettiler. Bunda İngiltere'nin önemli bir rol oynadığı tartışmasızdır. Aynı İngiltere (genel olarak sistem) Ortadoğu halklarının başına daha büyük felaketler getirmeye yol açtı. Milliyetçilik tohumları Ortadoğu'da çok kötü biçimde serpilmeye çalışıldı. Ümmetçilik zaten başlı başına bir sorundu! İngiltere milliyetçiliği yayarken, zamanın reel sosyalizmi ise ümmetçilik yerine sosyalizm adına fazla bir etkin-
lik sağlayacak durumda değildi. Böylelikle Ortadoğu yeraltı ve yerüstü zenginlikleriyle kapitalist modernite için oldukça iştah kabartan bakire topraklar gibiydi. Dolayısıyla artık dünyanın kalbi Ortadoğu ise nabızı da Ortadoğu'da atacaktı. Ortadoğu-Dünya diyalektiği kadar Kürdistan-Ortadoğu diyalektiği de önemlidir. Aslında Ortadoğu'nun kalbi de Kürdistan, nabızı da Kürdistan'da atmaktadır. Bunun bir tarihsel gerçekliği vardır. Birçok kere belirttiğim gibi Birinci Paylaşım Savaşından sonra

Kürtler ve Kürdistan ortaya çıkarılan yeni ulus devletlerin çıkarlarına kurban edilmiş, deyim yerindeyse sahipsiz ve kimsesiz bırakılmıştır. Burada bahsetmek istediğim Kahire Konferansıdır. Kahire Konferansı da İngiltere'nin bir marifeti olmaktadır. Kahire Konferansının amacı Kürt sorununun çözülmemesi, Ortadoğuda ulus devletler ve krallıkların yaşatılması, daha doğrusu hepsinin birbiriyle çatıştırılması, hegemonik sistemin de bunun üzerinde çıkarlarını tesis etmesi, sürdürmesi ve örgütlemesidir. Bu halen de devam etmektedir. Bu denklemi doğru çözümleyip diyalektiğini doğru anladığımızda Ortadoğu demokratikleşmeden insanlığın gerçekten huzura kavuşmayacağıdır. Avrupa'nın gerçek demokrasisine kavuşması Ortadoğu'nun demokratikleşmesiyle mümkün olabilecek ve bu gerçekten dünya demokrasi, özgürlük, barış ve huzuruna da büyük katkı yapacaktır. Temel sorun ulus devletlerin aşılması sorunudur. Ulus devlet deyip geçmemek gerekir. Belirttiğim gibi Avrupa'da ulus devletlerin kuruluş aşamasında halklar boğaz boğaza savaştlar ve ulus devletler adeta tanrının gökteki yere inmiş hali olarak göründüler, tapındılar. 16. Louis'in ulus devlet uğruna giyotine gittiği bilinmektedir. 16. Louis ulus devlet kurmak için giyotinle yaşamını yitirdi. Faşist diktatör Saddam Hüseyin ise ulus devleti korumak ve yaşatmak için direndi ve mücadele etti. O da bu nedenle idam edildi. Burada demek istediğim şudur, ulus devletlerin kendiliklerinden değişim ve dönüşüme gitmeleri, demokratik açılım yapmaları mümkün değildir, bunun örneği yoktur ve bu durum ulus devletin aklına da, ruhuna da aykırıdır. Dolayısıyla toplumda gelişecek olan demokrasi ve özgürlük bilinciyle ancak ulus devletler aşılabilecektir. Tarihte bazen bazı coğrafyalar ve mekanlar genel olarak insanlığın, özel olarak da o coğrafya ve mekanlardaki gelişme yönünü belirleyen nitelikte rol oynamışlardır. Bilindiği üzere 21. Yüzyılın başlarında zamanın devrimcileri Avrupa'da devrim beklentisi içerisindeyken devrim Avrupa'da gerçekleşmeyip Rusya'da gerçekleşmiştir. Ekim Devriminin Asya, Ortadoğu ve Avrupa üzerindeki stratejik etkisi neredeyse yüzyıl kadar sürmüştür. Fransız Devrimi de zamanında Avrupa için böyle bir rol oynamıştır. Şimdi Ortadoğu dünya için demokratikleşme ve özgürlük için böyle bir rol oynamaya adaydır. Ancak belirttiğim gibi ulus devletlerin aşılması gerekir. Bunda Kürt sorununun çözümü büyük rol oynayacağı kesindir. Bu nedenle diyorum ki, nasıl ki Ortadoğu

Avrupa'nın gerçek bir demokrasiye kavuşması ve genel olarak insanlık için belirleyici ve önemli bir yere sahipse, Kürt sorununun çözümü, Kürtlerin demokratik ve özgür bir statüye sahip olması da Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve özgürlüğü için o kadar önemlidir. Bundandır ki Üçüncü Dünya Savaşı dediğimiz yeni türden bu savaş Ortadoğu'da sürmektedir. Üçüncü Dünya Savaşının Birinci ve İkinci Dünya Savaşından farkı, farklı yöntemlerle, çoklu taraflarla uzun süre devam etmesidir. Adını koyarsak Ortadoğu'da reel sosyalizmin çözülüşünden bu yana var olan durum ve süren savaş aslında bir Üçüncü Dünya Savaşı olmaktadır. Bu savaşın merkezi ise kuşkusuz Kürdistan'dır. Kürdistan'dır dememin sebebi şudur; dört parçaya ayrılmış Kürdistan, dört ayrı ulus devletle doğrudan sorunlu, ilişki ve çelişki içerisindedir. Bu demektir ki Kürtlerin demokratik ve özgür bir statüye kavuşması bu dört ulus devletin çözülmesi, aşınması yani demokratikleşmesidir. Bu da demektir ki Ortadoğu'da Türkiye, İran, Irak ve Suriye'nin demokratikleşmesi aslında Ortadoğu'nun demokratikleşmesidir. Biraz önce Kahire Konferansına atıfta bulunmamın nedeni buydu. Kahire Konferansı Kürt sorunu çözülmesin, Ortadoğu ise çatışmalı ve savaş halinde olsun demektir; amacı buydu. Bu denklemi tersine çevirdiğimizde, karşımıza çıkacak olan şudur: Çözülen Kürt sorunu demokratikleşen Ortadoğu demektir. İşte kapitalist modernite ve ulus devletçi güçlerin Ortadoğu'ya bu kadar müdahale ve Kürt sorununa bu denli yüklenmelerinin, sorunları ağırlaştırmanın, açmazlara ve çıkmazlara sokmanın tüm gayreti bundan ileri gelmektedir. Sadece Kürtler için bir şanssızlıktır demeyeceğim, şans olarak tanımlamak da ayrı bir konu. Ortadoğu için de büyük bir dezavantajdır. Türk devletinin konumundan bahsetmekteyim. Türk devleti ABD ve Avrupa için gerçekten vazgeçilmez görünmektedir. Her şeyden önce büyük bir pazardır. Asya ve Avrupa arasında jeopolitik konumu stratejiktir. Ortadoğu üzerinde de böyle bir etkisi vardır. Bütün bunların yanında bir de NATO üyesi olan bir devlettir. Bunlar Türk devletine muazzam avantajlar, kolaylıklar sağlamaktadır. AKP faşizminin BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) projesiyle iktidar olduğu bilinmektedir. Avantaj dediğimiz şüphesiz Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt sorununun çözümü ve bunun Ortadoğu'ya yansımaları değildir. Tam tersinden söz ediyorum. Hiçbir devlet Türk devleti kadar sınırlarının ötesinde başka ülkelerde güç bulundurma, sorunlara askeri yöntemle müdahale

etme avantajına sahip değildir. Libya'dan tutalım Irak ve Suriye'ye kadar her yerde güç bulundurmakta, ülkelerin iç sorunlarına müdahale etmekte, saldırmakta ve hatta topraklarını işgal ve ilhak etmektedir. Türk ulus devleti, belirttiğim jeopolitik konumu olmasaydı, Ortadoğu'da sözüm ona neredeyse tek laik devlet olmasaydı ve bir de NATO üyesi olmasaydı hiç şüphesiz bu kadar fütursuz hareket edemeyecekti. Kapitalist modernite güçleri bu nedenlerle Türk devletine çok fazla tolerans göstermekte, Türk devleti de bunu çok iyi kullanmakta, adeta NATO'nun şımarık üyesi olma rolünü oynamaktadır. Özellikle AKP faşist devleti hiçbir uluslararası hukuk ve ölçü tanımadan bunu yapmaktadır. Rusya-Ukrayna savaşında, yine Ortadoğu sorunlarında Kürtlere karşı daha fazla taviz koparmak, yani ABD, AB ve NATO'dan daha çok destek almak için bazen Rusya ile ittifak yapıyormuş görüntüsünü vermektedir. Bazen de tam tersi bir politika izleyip Rusya'dan taviz koparmaya çalışmaktadır. Bunlar elbette ilkeli, ahlaki, politik durumlar değildir. Deyim yerindeyse buna Şark kurnazlığı derler. Ortadoğu gibi bir yerde sistem içi gibi gözükse de bir taraftan ABD ve Avrupa, diğer taraftan Rusya'ya dayanarak bu politikalarında ne kadar başarılı olabilir, değerlendirme konusudur. Ancak görülen odur ki AKP faşist devleti derin bir ekonomik çöküntü ve çürüme yaşamaktadır. Ekonomik çöküntü kadar tahripkar bir şeyin olmadığı dikkate alınırsa ahlaki yozlaşma, siyasi sorunlar ve açmazlar içinden çıkılacak gibi değildir. AKP faşist devletin günü kurtarmaya yönelik zikzaklar içeren ilkesiz, böyle sonu olmayan göreceli ve konjenktürel politikalar uygulaması bundandır. Sonuç olarak bütün bu sorunların nedeni çözülmeyen Kürt sorunu ise çözülen Kürt sorunu ile ancak bütün bu sorunların da çözüleceği açıktır.

2. İçinde bulunduğumuz süreç faşist TC'yi nasıl etkiledi? Mevcut durum nasıl ve deprem etkileri nelerdir?

Belirtmek gerekir ki sömürgeci-soykırımcı Türk devleti tüm süreçlerinin en kritik hatta bir dönüm kavşağını yaşamaktadır. Bunda çözülemeyen Kürt sorunu ve demokratikleşmeyen Türkiye'nin belirleyici rol oynadığı kesindir. Sömürgeci TC devleti yüzyıllık tarihinde hiçbir zaman demokrasiye duyarlı olmamıştır. Bilakis sömürgeci-soykırımcı TC, devletin tüm gücünü ve imkanlarını demokrasi ve özgürlük talepli

hareketleri ve Kürt sorununu ne pahasına olursa olsun bastırmak ve yok etmek üzere kullanmıştır. Böyle bir zihniyet sahibi devletin, toplumun demokratikleşmesinin önünü açması şurada kalsın, demokrasi ve özgürlük isteyen herkese ve tüm kesimlere nasıl bir baskı, şiddet ve zulüm uygulayacağı tahmin edilir. Türk devleti gerçekten tam bir zırh gibi kendisini korumayı esas almış, karşıt ve alternatif anlamda ne bir eleştiri ve düşünceye tahammül göstermiş ne de herhangi bir toplumsal eylemlilik ve tepkiye imkan tanımıştır. Türk devleti ve iktidarlarının tarihinde bu gelenek çok güçlüdür. Osmanlı döneminde bile padişahın bir gecede 17 sadrazamı öldürdüğü bilinir. Aynı kültür ve gelenek şimdi daha bilinçli ve örgütlü biçimde varlığını halen de sürdürmektedir. Bunun adı sömürgeci-soykirımcı Türk ulus devleti olmaktadır. Bunlarda devletin bekası denilen şey her şeyin üstündedir. Sorun demokrasi ve özgürlük mücadelesini verenler, tarihte Ermeniler günümüzde ise çözülmeyen Kürt sorunu ve Kürt Özgürlük Mücadelesi olunca akıl almaz yalan propaganda, demagoji ve ajitasyonla bu daha da böyle olmaktadır. Demek ki Türk devletinin içinde bulunduğu bugünkü ekonomik, siyasi krizin ve darboğazın böyle tarihsel bir geçmişi ve geleneği vardır. Devletin tüm imkanlarını, toplumun tüm emek ve maddi değerlerini kendi deyimleriyle devletin bekası için harcamak mubahtır. Toplum sürekli buna inandırılmak istenmiş, buna göre eğitilmiş, psikoloji oluşturulmuştur. TC'nin yüzyıllık tarihinde hiçbir parti AKP gibi kesintisiz 20 yıl ülkeyi yöneten iktidar olmamıştır. AKP tam 20 yıldır kesintisiz iktidardır. Tabi bunda AKP'nin toplumun yaşam ve demokratik standartını yükseltme ve geliştirmesi değil de kapitalist modernitenin Ortadoğu'da AKP'ye verdiği ve biçtiği rol ve misyonun çok önemli, hatta kesin olarak belirleyici olduğu rahatlıkla belirtilebilir. Kapitalist modernite güçleri siyasal İslam termonolojisi bunun için geliştirmiş, görev AKP'ye verilmiştir. Büyük Ortadoğu Projesi AKP ve Müslüman Kardeşler üzerinden uygulanmak istenmiştir. AKP buna dayanarak iktidarını tahkim etmeye ve güçlendirmeye çalışmıştır. Ne var ki BOP projesi AKP ve Müslüman Kardeşler grubu üzerinden başarıya ulaşmamıştır. Çünkü zaten AKP'nin kendisi de ideolojik olarak daha radikal islam kimlikli hareketlerle yakın hareket etmiştir. Daha sonra da görülmüştür ki insanlık düşmanı, tarihte benzeri olmayan DAİŞ ve Nusra çete grupları gibi birçok radikal gruplar AKP'yle ilişkilendirilmiştir. AKP bunları desteklemiş, eğitmiş, finanse

etmiş ve başta Kürtlere karşı olmak üzere Suriye, Libya, Ermenistan vb. yerlerde kullanmıştır. Daha sonra Fransa, Almanya ve Avrupa'nın başka ülkelerinde de AKP faşizminin desteklediği ve finanse ettiği DAİŞ ve Nusra çete üyelerinin gerçekleştirdiği eylemlerle birçok insan yaşamını yitirdiği görülmüştür. Özetle demek istediğim şudur; AKP kendisine biçilen BOP projesinin de ötesinde ideolojik yaklaşım DAİŞ ve Nusra çeteleriyle daha derin ve çok yönlü ilişkiler geliştirdiği için Ortadoğu'da siyasal İslamı geliştirme görevini yerine getirememiştir. Özellikle DAİŞ ve Nusra'yı desteklemekle hem Kürdistan'da ve Ortadoğu'da birçok katliamlara ortak olmuş hem de birçok halklarla ve devletlerle sorunlu ve çelişkili bir duruma düşmüştür. Faşist AKP devletinin Ortadoğu'da Katar vb. bir-iki devletin dışında sorunlu olmadığı devlet yok gibidir. Hemen hepsiyle ve herkesle çelişkili ve sorunludur. Zaten tüm halklarla ve kültürlerle her zaman çatışmalı ve sorunlu olmuştur. Ne var ki sömürgeci-soykırımcı AKP devleti bu politikalarında ısrar etmiştir. Sadece Ortadoğu halkları ve komşu devletlerle değil ABD ve Avrupa'yla da sorunlu ve çelişkili bir durum yaşamaktadır. Bunun yanında Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununu çözmek yerine Ortadoğu'nun istikrarsızlığını ve Kürtlerin inkarını esas almıştır. Erdoğan'ın, DAİŞ'in Kürtlere katliamlar geliştirdiği günlerde "Kobani düştü, düşecek" demesi manidardır. Sırf komşusu Suriye demokratikleşmesin, komşusu Rojava'da Kürtler özgür olmasın diye Suriye topraklarının üçte birini işgal etmiş, hatta ilhak etmeye yeltenmektedir. Bununla da yetinmeyip milyonlarca Suriyeliyi Türkiye'ye göçertmiş, on binlerce faşist çete gruplarını beslemiş, büyük maddi harcamaları göze almıştır. Bütün bunların kuşkusuz Türk devletinin siyasetine de, ekonomisine de büyük bir etkisi olmuştur. Önder Apo "ekonomideki çözülüş ve yıkım tüm toplumsal alanın, ahlakın ve siyasetin çözülüşü ve yıkılışının gerçek nedenidir" demektedir. Sanırsam bu en çok AKP-MHP faşist iktidarının yönetimi altında Türkiye'nin yaşadığı şimdiki durum için geçerli bir doğru olmaktadır. Türkiye ekonomisi tarihinde ilk kez bu düzeyde çok derin ve çok yönlü bir bunalım içerisine girmiştir. Enflasyon hiçbir zaman bugünkü kadar olmamıştır. Hayat pahalılığı artık çekilecek gibi değildir. İşsizlik zaten tüm sorunların başında gelmekte, ithalat ihracatın on katı artmıştır. Aynı durum siyasi alanda da yaşanmaktadır. AKP faşizmi 20 yıllık iktidar tarihinde çıkar grupları, baronları örgütlemiştir. Her türlü

yolsuzluk, rüşvet mubah sayılmıştır. Tam bir soygun düzenidir sürmekte olan. Son derece sıkışık ve çözümsüz kaldığı için acaba bir şeyleri tamir edebilir miyim diye tekrar Ortadoğu'da bazı devletlerle, ABD ve Avrupa'yla ilişkilerini gözden geçirip bazı tavizler pahasına da olsa düzeltme yoluna mecbur kalmıştır. Şimdi AKP-MHP faşist devletinin içinde bulunduğu durum budur. Tam da böyle zorlu ve kritik bir süreçte Türkiye'de ve Kürt bölgelerinde yüzyılın depremi niteliğinde gerçekten sarsıcı, dehşet verici bir deprem yaşanmıştır. Bu depremde on binlerce insan bir soykırım politikası olarak Kürt bölgelerinden Türkiye metropollerine ve Avrupa'ya göçertilmeye zorlanmış ya da mecbur bırakılmıştır. Milyonlarca insan depremden etkilenmiş, birçok il, ilçe ve köy yerleşim alanları adeta yerle bir olmuş, yüz binlercesi evsiz barksız kalmıştır. Yaşamını yitirenlerin sayısının devlet tarafından gizlendiği kesindir. Kendileri 45 bin deseler de toplum içerisinde konuşulan bu sayının 150 bin civarında olduğudur. Denilir ki kapitalist modernite güçleri "yerin altını boşalttılar, üstünü de kirlettiler" buna kesinlikle katılıyorum. Deprem vb. durumların kuşkusuz her gün bir okyanusun derinliklerinde ya da coğrafyamızın bir köşesinde yapılan nükleer denemelerle bir bağının olduğunu düşünmek doğaldır. Bunlar tetikleyici unsurlar olabilir. Ama genelde deprem gibi olayların önlenemez doğal olaylar olduğu bilinmektedir. Deprem önlenemez, ama tahribatları azaltılabilir. Bunun örnekleri dünyada vardır. Japonya bir deprem ülkesidir. 7 ya da 8 şiddetinde olan depremlerde bile ya insanların hiç yaşamını yitirmediği ya da çok az sayıda ölümlerin yaşandığı bilinmektedir. AKP iktidarı deprem vb. afet olaylarına karşı hiçbir hazırlık yapmamıştır. Aksine başta deprem bölgeleri olmak üzere Türkiye genelinde çıkardığı imar affı vb. politikalarla yerleşim yerlerini yıkıma, insanları da ölüme terk etmiştir. İmar yasası mütaahhitlik hesabıyla şehirleri ve köyleri paylaşma ve parselleme gibi ahlaksız politikalar uygulanmıştır. Depreme karşı önlem gereğiyle halktan toplanan vergiler on milyarları aşan düzeyde olmasına rağmen bu paralar hiçbir şekilde depremde mağdur olan insanlar için harcanmamıştır. Daha doğrusu böyle bir paranın olup olmadığından kimse haberdar olmadığı gibi hesap soran kimse de yoktur. Ama bilinen şudur ki bu paralar Kürdistan gerillasına karşı yürütülen savaşta kullanılmıştır. Bütün bu gelişmelerin aynen deprem düzeyinde Türkiye siyaseti ve AKP-MHP faşist iktidarı üzerinde sarsıcı bir etki yapmaması

düşünülemez. AKP-MHP faşist iktidarı depremden sonra da seçim takvimi konusunda bir değişikliğe gitmemiştir. Seçimler 14 Mayıs 2023'te yapılacaktır, böyle karar almışlardır. Çünkü seçimlerin ertelenmesi durumunda AKP-MHP faşist iktidarının biriken siyasi, ekonomik ve toplumsal sorunların altında kalkması mümkün değildir. Zira devletin tüm bütçesini, sermayesini ve imkanlarını seçim yatırımı olarak 5 aylık bir planlamayla seferber etmişlerdir. Bunun sonuçları için zamanın kendilerine yetmeyeceğini çok iyi bilmektedirler. Bu nedenle büyük bir propaganda ajitasyonla neler yaptıklarını ve neler yapmak istediklerini anlatarak seçime gitmeyi çıkarları için daha uygun görmüşlerdir. Ortaya çıkan sonuç şudur ki bundan sonra Türkiye için deprem öncesi ve deprem sonrası denilecektir. Yani hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Bu sömürücü ve soygun düzenin her şeyini Kürt iradesini ve varlığını ortadan kaldırıp Kürt Özgürlük Hareketini yok etmek isteyen zihniyetin enkaz altında kalacağına inanıyorum.

3. Mevcut durum devrimcilere Türkiye 'de ve özelde deprem bölgesinde nasıl bir görev yüklüyor?

Olağanüstü durumlar her zaman devrimleri yaratmayabilir. Devrimciler değişim ve dönüşüm zamanını iyi anlamaz, topluma öncülük edecek görev ve sorumlulukların gereğini tam yerine getirmezlerse bu tür süreçler bazen karşıt devrimleri de üretebilir. Zaten bir karşıt devrim zihniyetinin iktidar olduğu açıktır. Toplumun çözülen hiçbir ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel sorunu yoktur. Kadın özgürlüğü ve kadın sorunu başta olmak üzere Kürt sorunu çözülmemiştir. Neresinden bakarsak bakalım Türkiye'nin şuan da her tarafı yığınla sorun ve çelişkilerle doludur. Bunlar iyi değerlendirilir ve toplumun devrimci, demokratik ortak iradesi ortaya çıkarılırsa, değil AKP-MHP faşizmi hiçbir güç bu iradenin karşısında kesinlikle duramaz. Mücadelenin yaratıcı olduğu kadar çok yönlü sürdürülmesi gerektiği açıktır. Gerçekten Türkiye toplumu ve halkları demokrasi ve özgürlük özlemini çekmektedir. Buna artık cevap olmanın fazlasıyla koşulları bulunmaktadır. Sorun yine dönüp dolaşıp öncü güçlere gelmektedir. Burada özellikle kadın ve gençliğin oynayacağı rol son derece önemlidir. Toplumunu bilinçlendirmek, tepkisini ve öfkesini eyleme dönüştürmek öncünün görevidir. Faşist rejimden

rahatsız olmayan, baskı ve zulüm görmeyen, öfkesi ve tepkisi olmayan yok gibidir. Bir avuç sermaye ve iktidar yandaşları ancak hallerinden memnundurlar. Mutsuz ve memnun olmayan toplumun %90'ını teşkil eden kesimleri harekete geçirmek önemlidir. Belirttiğim gibi bunun için ekonomik, siyasi, askeri, legal, illegal, yasal ve demokratik mücadele yöntemleri de olmak üzere radikal halk serhildanlarını geliştirmek bu sürecin karakteri gereğidir. Tarihin ve içinden geçtiğimiz sürecin başta devrimciler, sosyalistler olmak üzere bu faşist rejimden hoşnut olmayan tüm kesimlere yüklediği görev gerçekten tam bir seferberlik ruhuyla mücadeleyi yükseltmeleridir. Kürt halkı zaten kesintisiz bir mücadeleyi sürdürmekte, büyük bedeller pahasına da olsa fedai ruhla direnmekte ve rejimi adeta sarsmaktadır. Ama bir de faşist AKP-MHP rejiminin etnik ve kültürel olduğu kadar inançsal zulmüne uğrayanlar da vardır. Aleviler, Süryaniler, Ezidiler inançlarını gerçekten özgür ve demokratik yaşamak istiyorlarsa AKP-MHP faşizmine karşı büyük bir mücadele içerisinde olmalıdırlar. Emek ve Özgürlük Bloku bütün bu kesimleri kapsamalı, bu konuda da öncülük rolünü yerine getirmelidir. Yukarıda da belirttim; Türkiye artık bir seçim sürecine girmiştir. Bu seçim bundan önceki seçimlere benzememektedir. Belirttiğim gibi yüzyıllık cumhuriyetin zihniyeti Ergenekon, Avrasya, Erdoğan kişiliğinde vücut bulmuştur. Dolayısıyla Erdoğan'a seçimi kaybettirmek eşittir Türk devletinin zihniyetinde bir kırılma gerçekleştirmektir. Bunun Türkiye toplumu ve halklarının geleceği üzerinde çok önemli bir siyasi etkisinin olacağı nettir. Devletin sopasını yemekten kendisini kurtaramayan, faşist ve diktatoryal bir devlet yerine az da olsa demokratik bir toplum ve gelecek arzulayan tüm kesimlerin bu noktada birleşmeleri de önemlidir. Özellikle bu nedenle Cumhurbaşkanlığı seçimi çok sorunlu ve sert geçeceğe benzemektedir. Sosyalistler, devrimciler, yurtseverler hiç kimse bu seçimi küçümseyen bir yaklaşım içinde olmamalıdır. Bir mücadele zemini olarak seçim sürecinde herkes aktif rol oynamalıdır. Toplumu bilinçlendirmek, harekete geçirmek, moral ve motivasyon kazandırmak biraz da seçim gibi süreçlerde daha çok gelişir. Sosyalist, devrimci, demokratik değerlerin kazanılması bunu gerektirmektedir. Çok geniş bir perspektifle seçim sürecine yüklenmek doğrudur. Hiçbir toplumsal kesim, hiçbir inanç ve kültürel grup örgütsüz ve yalnız bırakılmamalıdır. Hepsinin içinde yer aldığı ve iradelerinin temsil edildiği demokratik bir müca-

dele ruhuyla hareket edilmelidir. İnanıyorum ki HDP'nin de içinde olduğu Emek ve Özgürlük Bloku bu konuda önemli bir rol oynayacaktır. Emek ve Özgürlük Bloku Türkiye'nin her tarafında örgütlenmeli, her bir toplumsal kesimin özlem ve taleplerini gözeterek mutlaka örgütlenmeli, bu anlamda demokratik Türkiye ve Kürt sorununun çözümü için gerçek bir Kürt-Türk ittifakı sağlanmalıdır. Halklarımız, devrimci ve demokratik örgüt, kurum ve kişiler yaşanan deprem sürecinde gerçekten çok değerli bir birlik ve dayanışma örneğini sergilediler. Demek ki olağanüstü durumlar beraberinde olağanüstü söylem ve tutumları da geliştirmektedir. Devrimci ve demokratik duyarlılık ve sorumluluk karşısında hiçbir zorluk ve bariyer durmamıştır. Türkiye'nin ve Kürdistan'ın her tarafında yüzlerce sivil toplum örgütü, grup ve şahsiyetler seferber olmuşçasına hareket ederek deprem bölgelerine akın etmişlerdir. Bu çok değerli bir sorumluluk duygusudur. Birbirini hiç görmeyen, tanımayan, akrabası-akranı olmayan insanlara karşı büyük zorluklar ve sıkıntıları göze alarak cevap olmaya çalışmışlardır. Herkes elinden ve evinden ne gelmişse bir şeyler katarak deprem mağdurlarının ihtiyaçlarına karşılık olmaya çalışmışlardır. Bu sorumluluk duygusu insanlarımız ve halklarımız arasında çok değerli bir ilişki ve örgütlenme ağı yaratmıştır. Sürecin doğal akışında komünal tarzda örgütlenmeler ortaya çıkmış, tam organizeli bir hareket tarzı gelişmiştir. Burada bir kez daha özellikle kadının bu konuda oynadığı rol ve öncülük çabasını belirtmek durumundayım. Gerçekten inanılmaz bir fedakarlıkla bu birlik ve dayanışma ruhunun gelişmesinde öncülük etmiştir. Depremin büyük zararlarının olduğu tartışmasızdır. Ama böyle büyük manevi kazanımlarının olduğu da kesindir. Komünal örgütlenme ve dayanışma örneğinde Amed'i de anımsamak durumundayım. Amed organizasyonunun sağlanmasında merkezi bir rol oynamıştır. Ve tabii her şeyden önce halklarımızın gösterdiği bu büyük dayanışma ve sorumluluk duygusunun her şeyin üstünde ve önünde olduğunu belirtmek durumundayım. Avrupada yaşayan halklarımızın gösterdiği yüksek dayanışma örneği de çok kıymetlidir. Zamanında seferber olup her türlü imkanlarını bir araya getirip depremde halkımızın yaşadığı acılara ve ihtiyaçlarına cevap olmaya çalışmıştır. Deprem sürecinde ortaya çıkan ve gelişen komünal tarzda örgütlenme, birlik ve dayanışma ruhu her şeye muktedirdir. Mücadelenin doğal sürecinde ve içinde

bulduğumuz bu olağanüstü süreçte de aynı birlik ve dayanışma ruhuyla hareket edildiğinde çok şeylerin kazanılacağı mutlaktır. Deprem sürecinde sömürgeci, faşist AKP devletine dünyanın birçok yerinde birçok devlet önemli katkılarda bulunmuştur. Bunu kuşkusuz eleştirecek durumda değiliz. Hangi amaçla ve niçin yapmış olurlarsa olsunlar önemli olan depremde can kaybını azaltmak, yaralıları bir an evvel sağlıklarına kavuşturmak ve mağdurların ihtiyaçlarını karşılamaktır. Gerçi AKP devleti buna bile engel olmuştur. Birçok yardımları devletin tekeline almış, istediği gibi istediği yerde değerlendirmiştir. Toplumun paralarıyla var olan Kızılay bile bu tür günler için hazırlanan yaşam malzemelerini dahi satmıştır. Ama burada asıl değinmek istediğim şudur; bu aynı zamanda dünya devrimci, sosyalist, yurtsever kişi ve örgütlere, aynı şekilde sivil toplum örgütlerine bir çağrıdır. Sizler uluslararası devletlerin Türk devletine yaptığı yardım ve katkılar kadar imkanlarınız itibarıyla olmayabilirdiniz. Ancak manevi duygularınız, insani ve dostça yaklaşımlarınız sahip olduğunuz demokratik değerler gereği gerçekten daha yüksek düzeyde olmalıydı. Kaldı ki bu sadece deprem vb. afet olayları için değil halklar, topluluklar ve kültürler arası demokrasi ve özgürlük mücadelesi, birlik ve dayanışma gereği de her zaman olmalıdır.

4. Ateşkes ne anlama geliyor?

Öncelikle kavramları doğru kullanmak gerektiği kanatindeyim. Siz ateşkes diye soruyorsunuz, ama biz aldığımız kararı ateşkes değil de eylemsizlik kararı olarak ilan ettik. Türkiye ve Kürdistan şehirleri ve köyleri depremde büyük bir yıkım yaşadı. İnsan çığıklarının yükseldiği on binlerce hatta yüz binleri bulan ölümlerin gerçekleştiği bu gibi belki yüzyılda bir, belki de birkaç yüzyılda bir gerçekleşen bu büyük deprem karşısında Hareketimizin yönetimi olarak durumu değerlendirme gereğini duyduk. Bilindiği üzere Türk devleti aslında merkezi İmralı olan kapsamlı ve sürekli olan bir soykırım savaşını vermektedir. Buna rağmen biz basına yaptığım açıklamada da belirttiğim gibi soruna gerçekten insani, vicdani ve ahlaki ölçüler gereği yaklaştık. Böyle bir süreçte üzerimize gelinmedikçe gerillanın eylem yapmayacağını, Türkiye metropollerinde ve tüm şehirlerde ise tamamen eylemsizlik kararını aldığımızı açıkladık. Kararımızın doğru olduğuna, toplum vicdanında

yer bulduğuna inanıyorum. Yoksa bundan önceki aylar ve yıllar içerisinde birçok devlet ya da devletlerle ilişki içerisinde olan değişik gruplar, örgütler ve şahsiyetler bazen açıktan bazen dolaylı bizim ateşkes kararı almamızı istemenin ötesinde adeta dayatan bir tutum içerisindeydiler. Elbette bu tür girişimlere de her zaman anlam vermeye çalıştık. Fakat AKP-MHP faşist devletin hareketimizi tasfiye ve Kürt halkının iradesini kırma strateji ve konseptini bildiğimiz için tek taraflı bir ateşkes kararının doğru olmayacağına inandık. Tekrarlıyorum; tamamen insani, vicdani ve ahlaki sorumluluğumuz gereği aldığımız bu karar daha önce defalarca uyguladığımız tek taraflı ateşkes kararlarından gerçekten farklıdır. Belki burada şu paradoks ya da tutarsızlığa da değinmem gerekir. Bize ısrarla ateşkes önerenler, sanki hiç böyle bir öneri sahibi değillermiş gibi ilgisiz ve duyarsız bir tutum göstermişlerdir. Elbette bu kendi bilecekleri iştir. Ama eylemsizlik kararımızın Avrupa ve dünya basınında önemli bir yer tuttuğunu ve tartışıldığını biliyorum. Şunu da biliyorum ki AKPMHP faşizmi Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi adına kesinlikle ve asla küçük de olsa hiçbir olumlu söylemde bulunmayacak, hiçbir olumlu adım atmayacaktır. Dolayısıyla eylemsizlik kararımızın AKP-MHP devletinden yana en küçük bir esneme gösterebileceği olasılığıyla ilgisi yoktur. AKP'nin nasıl 20 yıl iktidarda tutulduğunu, hangi dayanaklar ve dinamikler üzerinden, hangi ihtiyaçlar ve projeler gereği iktidarda tutulduğunu özetlemeye çalışmıştım. Bu uzun yıllar içerisinde Türkiye'de önemli gelişmeler ve değişimler yaşanmıştır. Avrasya, Ergenekon ve AKP'nin sahip olduğu sahte İslam görünümlü kimlik tam olarak ortaklaşmış ve devleti tüm kurumlarıyla ele geçirmişlerdir. Bunlar klasik Kemalizmi dahi tasfiye etmiş, demokratik güçler ve Kürt Özgürlük Hareketi karşısında ise nasıl imhacı ve saldırganca bir politika uyguladıkları gözler önündedir. Yani şimdiki devletin adı AKP'dir demek kesinlikle yanlış olmayacaktır. Biraz önce Türkiye'nin seçim sürecine girdiğini belirtmiştim. AKP devleti seçimleri kazanmak için devletin tüm imkanlarını ve gücünü de kullanarak her türlü hile ve zorbalığa kesinlikle başvuracaktır. Bu kadar tekelleşmiş, Ergenekon ve Avrasya kliğinde kişilik bulan bir devlet eğiliminden söz ediyorum. Önder Apo Kürt sorununun varlığından ve çözülme Kürt sorunundan şöyle bahsetmektedir: "... Kürt sorunundan çok Kürt kördüğümünden bahsetmek daha gerçekçidir. Nasıl ki

İskender'in Gordion kördüğümünü kılıçla da olsa çözmesi tüm Asya'nın fethini mümkün kıldıysa Kürt kördüğümünün çözümü de başta Ortadoğu'da olmak üzere tüm toplumların demokratik fethini ve özgür yaşama şansını mümkün kılacaktır." Önder Apo'nun dediği gibi Kürt sorununun çözümü Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Ortadoğu için bu nedenle büyük bir anlam ve değere sahiptir. Önder Apo bu konuda "her zaman söylediğim gibi Kürtler tıpkı uygarlığın şafak vaktinde oynadıkları rolün bir benzerini bu sefer demokratik uygarlık temelinde oynayabilirler" demiştir. Mücadelemizin önemi kadar zorlukları da bundan ileri gelmektedir. 50 yıllık mücadele tarihimizde doğru bir perspektif ve paradigma ile direnişi esas alarak her zaman kazandık, bundan sonra da Önder Apo'nun Demokratik Ulus paradigmasıyla direnerek kazanacağımıza dair kuşku yoktur.

CEMİL BAYIK
5 MART 2023